

ΝΑ ΙΔΡΥΘΕΙ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (Φεβρουάριος 2006)

Συγγραφέας: ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΑΛΙΟΣ

Η απόλυτη απουσία οποιασδήποτε πρωτοβουλίας για το περιβάλλον χαρακτηρίζει το καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο. Τα τελευταία δύο χρόνια, οι αποφάσεις του ΥΠΕΧΩΔΕ σε σχέση με το περιβάλλον αφορούν, σχεδόν στο σύνολό τους, είτε την αποφυγή προστίμων είτε προκύπτουν από τις συμβατικές υποχρεώσεις της χώρας έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Και εάν το ΥΠΕΧΩΔΕ δικαιούται να διαμαρτύρεται για τις «ανοιχτές τρύπες» που κληρονόμησε και οφείλει να αντιμετωπίσει, σε καμία περίπτωση δεν δικαιολογείται για την έλλειψη μιας δεσμευτικής εθνικής πολιτικής για την προστασία της φύσης. Στην τελευταία διετία η μοναδική απόφαση που ελήφθη, χωρίς να υπάρχει καμία απολύτως σχετική δέσμευση της χώρας έναντι κάποιων υποχρεώσεων της, ήταν η δημιουργία υποστέγων προστασίας των άγριων αλόγων στο Σούλι. Τα υπόστεγα, βέβαια, δεν έχουν ακόμη κατασκευαστεί! Επιπλέον, κανένα από τα τρία νομοσχέδια που έχουν προωθηθεί από το ΥΠΕΧΩΔΕ την τελευταία διετία δεν αφορά το περιβάλλον! Μάλιστα, το τελευταίο περιλαμβάνει μια «ύποπτη» παράγραφο για τα δάση...

Είναι γνωστό τοις πάσι, άλλωστε, ότι ο κ. Γιώργος Σουφλιάς είναι στην ουσία Υπουργός μόνο των Δημοσίων Έργων, ενώ ο υφυπουργός Περιβάλλοντος κ. Σταύρος Καλογιάννης έχει μεν τις καλύτερες των προθέσεων αλλά «δεμένα» τα χέρια από τον πολιτικό του προϊστάμενο... Ακόμη κι αν το προσεγγίσουμε σημειολογικά, ο Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ έχει κάνει μόνο μία συνέντευξη Τύπου στο κτίριο του Υπουργείου Περιβάλλοντος (αφορούσε τις χωματερές), ενώ στον περυσινό απολογισμό του ξεκίνησε με εκτενέστατες αναφορές στα δημόσια έργα και άφησε... στο τέλος το περιβάλλον και τη χωροταξία. Επίσης, δεν έχει εκπροσωπήσει ποτέ τη χώρα στις ευρωπαϊκές συναντήσεις των Υπουργών Περιβάλλοντος ούτε στις Διεθνείς Διασκέψεις, στις οποίες εκπροσωπούμαστε πάντα σε επίπεδο υφυπουργού (Καλογιάννη). Ένα χαμηλότερο επίπεδο διεθνούς εκπροσώπησης της χώρας, που στη

γλώσσα της πολιτικής φανερώνει, αν μη τι άλλο, προτεραιότητες.

Ας ξεκινήσουμε από τον πρώτο επίσημο απολογισμό του ΥΠΕΧΩΔΕ, πέρυσι το Μάρτιο.

Στο κεφάλαιο «Πολιτική για το περιβάλλον», πρώτη παρουσιάστηκε η προσπάθεια εναρμόνισης της ελληνικής με την κοινοτική νομοθεσία. Η αλήθεια είναι ότι η σημερινή ηγεσία του ΥΠΕΧΩΔΕ δεν ευθύνεται για τη μη ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο των περίπου δέκα κοινοτικών οδηγιών που βρισκόταν σε εκκρεμότητα. Και η εναρμόνιση, όταν και όποτε επιτυγχάνεται, γλυτώνει τη χώρα από δυσθεώρητα πρόστιμα. Ωστόσο, είναι μία από τις συμβατικές υποχρεώσεις της Ελλάδας, ήτοι μονόδρομος.

Δεύτερη ήταν η «ολοκληρωμένη πολιτική για τη διαχείριση των απορριμμάτων». Το πόσο ολοκληρωμένη ήταν η πολιτική φάνηκε μερικούς μήνες αργότερα, όταν ξέσπασε ο πόλεμος ΕΣΔΚΝΑ-ΥΠΕΧΩΔΕ για το ΧΥΤΑ των Ήνω Λιοσίων και τη λυματολάσπη. Πριν από ένα μήνα το ΥΠΕΧΩΔΕ ανακοίνωσε ακόμη μια σειρά από... προσωρινές λύσεις.

Τρίτη αναφέρθηκε η θέσπιση επιχειρησιακών σχεδίων για τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Η οποία, βέβαια, προκύπτει και αυτή από υποχρεώσεις έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την αποτελεσματικότητα της οποίας γνωρίζουν καλά όλοι οι κάτοικοι των ελληνικών μεγαλουπόλεων.

Στη συνέχεια, αναφέρθηκαν οι προστατευόμενες περιοχές, οι οποίες προκύπτουν επίσης σχεδόν στο σύνολό τους από την υποχρέωση της χώρας να προστατεύσει με συγκεκριμένο νομικό πλαίσιο τις πιο ευαίσθητες περιοχές της (βλ. οδηγία των οικοτόπων, δίκτυο Natura 2000, περιοχές Ramsar κ.ά.). Σημειώνεται ότι όλα τα νεοθεσπισμένα εθνικά πάρκα, πλην ενός της Πίνδου, παραμένουν στα χαρτιά, καθώς δεν έχουν υπογραφεί (και είναι αμφίβολο αν τελικά θα υπογραφούν και με ποιους όρους) οι σχετικές κοινές υπουργικές αποφάσεις.

Αυτή η κατάσταση, βέβαια, συνεχίστηκε και πέρυσι. Μια ματιά στις αποφάσεις της διετίας είναι αρκετή για να διασκεδάσει κάθε αμφιβολία. Ο ίδιος ο κ. Σουφλιάς δεν έκρυψε ποτέ τις προτεραιότητές του. «Βέβαια, ΥΠΕΧΩΔΕ δεν σημαίνει μόνο

δημόσια έργα», παραδέχεται. «Περιλαμβάνει ένα πολύ ευρύτερο αντικείμενο. Είναι, θα έλεγα, το κατ' εξοχήν αναπτυξιακό Υπουργείο. Έχει στον τομέα ευθύνης του την χωροταξία, τον πολεοδομικό σχεδιασμό, την πολιτική για το περιβάλλον», ανέφερε στην πρόσφατη ομιλία του στην κοπή της πίτας του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΤΕΕ), αφού πρώτα ανέλυσε εκτενέστατα τα των δημοσίων έργων. «Όσο για τον κρίσιμο τομέα του περιβάλλοντος, κάνουμε ό,τι μπορούμε για να καλύψουμε το χαμένο έδαφος του παρελθόντος».

Συνολικά, μέσα στα δύο τελευταία χρόνια, το ΥΠΕΧΩΔΕ έχει δημιουργήσει δύο νέους νόμους και πρόκειται σύντομα να φέρει στη Βουλή για ψήφιση έναν τρίτο. Οι δύο πρώτοι είναι οι νόμοι 3263/2004 (μειοδοτικό σύστημα ανάθεσης δημοσίων έργων) και 3316/2005 (ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις) και αφορούν αμιγώς τον τρόπο προκήρυξης και ανάθεσης δημοσίων έργων. Το τρίτο είναι το σχέδιο νόμου για τις οικοδομικές άδειες, το οποίο έχει ρυθμίσεις για την επίσπευση της έκδοσης οικοδομικών αδειών και την προώθηση του Κτηματολογίου, ενώ περιλαμβάνει μια παράγραφο για τον αποχαρακτηρισμό δασικών εκτάσεων «προς αποκατάσταση αδικιών του παρελθόντος». Το περιβάλλον δεν απασχόλησε το νομοθετικό επιτελείο του ΥΠΕΧΩΔΕ, παρά μόνο το επίπεδο της εναρμόνισης με την κοινοτική νομοθεσία.

Η απουσία οράματος είναι εμφανής στην πολιτική διαχείρισης των απορριμμάτων. Τον περυσινό Μάιο, το ΥΠΕΧΩΔΕ ανακοίνωσε ότι η Ελλάδα έχει αναλάβει δέσμευση να κλείσει και να αποκαταστήσει τις 2.600 παράνομες χωματερές, από τις οποίες οι 1.400 εξακολουθούν να λειτουργούν. Παράλληλα, ανακοίνωσε ότι θα διατηρήσει το σχεδιασμό (της προηγούμενης κυβέρνησης) για τους ΧΥΤΑ της Αττικής (ο οποίος έχει σχεδόν ανατραπεί από το ΣΤΕ).

Την ίδια στιγμή εξακολουθούν τα κάθε λογής ευτράπελα σε σχέση με τη λειτουργία βιολογικών καθαρισμών. Σύμφωνα με το ΥΠΕΧΩΔΕ στην Ελλάδα υπάρχουν 279 βιολογικοί καθαρισμοί, από τους οποίους το ένα τρίτο δεν λειτουργεί είτε επειδή δεν έχει ολοκληρωθεί είτε επειδή δεν έχει συνδεθεί με αποχετευτικό δίκτυο.

Όσον αφορά την πρωτεύουσα, στην οποία κατοικεί ο μισός πληθυσμός της Ελλάδας, εξακολουθεί να εξυπηρετείται από ένα ΧΥΤΑ και... ενάμισι εργοστάσιο επεξεργασίας λυμμάτων (της Μεταμόρφωσης έχει πολύ μικρή δυναμικότητα). Το

εργοστάσιο ξήρανσης της λυματολάσπης στην Ψυττάλεια ανατέθηκε πρόσφατα με καθυστέρηση μηνών. Εν τω μεταξύ, ανακοινώθηκε η τρίτη διαδοχική... προσωρινή λύση για τη διαχείριση της λυματολάσπης, η πιλοτική μεταφορά της σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «Οικολογία της Καθημερινής», τόμος 41 (Φεβρουάριος 2006), σ. 13 - 14.